

5 SKRIDT MOD SKATTELYFRI KOMMUNE

– EN OPFØLGNING

Siden vi publicerede pjecen 5 skridt mod skattelyfri kommune, er der sket flere ting, som gør det lettere for kommuner at foretage konkrete og effektive skridt mod at handle med virksomheder, som udnytter skattely til at undgå beskatning, der hvor deres værdi skabes:

1. Vi har i dialog med flere kommuner konkretiseret forslaget om at skabe større gennemsigtighed ved at invitere leverandører til frivilligt at informere om deres skatteforhold
2. Det internationalt anerkendte Tax Justice Network har udarbejdet en skattely-liste baseret på et omfattende EU-støttet forskningsarbejde. Kommunerne kan anvende denne liste, når de skal afgøre, om et selskab er i skattely.
3. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har i et svar til Oxfam IBIS fastslået, at det er tilladt for kommuner at stille krav ved udbud, som styrker konkurrencen, også selv om disse krav går ud over, hvad der er nævnt i udbudsdirektivet. Det er en markant ny fortolkning, som åbner op for, at udbudsloven kan sætte videre rammer for kommunernes ageren på området. Desuden åbner det op for, at kommunerne, selv indenfor nuværende lovgivning kan stille skattemæssige krav.

Disse nye udviklinger gør det lettere for kommuner at beslutte at underskrive charteret, ikke blot som en symbolsk handling, men som en start på at skabe reel forandring i samarbejdet med private virksomheder.

Nedenfor gennemgår vi kort de tre nævnte punkter.

STØRRE GENNEMSIGTIGHED Gennem SKATTE-LEVERANDØRLISTER

I pjecen 5 skridt på vejen mod skattelyfri kommune foreslår vi, at kommuner inviterer alle deres private samarbejdspartnere til at informere om deres skatteforhold i et bestemt format. Flere kommuner har vist interesse for dette forslag og har bedt Oxfam IBIS om uddybende afklaring af initiativet.

DEN FORVENTEDE EFFEKT

Med hensyn til effekten af det foreslåede tiltag er det vores forventning, at den kan være betydelig. En væsentlig forudsætning for, at selskaber ser en fordel i at benytte skattely, er at det kan foregå uden offentlighedens kendskab. I betragtning af det stærke fokus, som i dag er rettet mod skattefifleri, er selskaberne meget bevidst om deres omdømme vedrørende deres ansvarlige adfærd.

Hvis offentlige kunder begynder at invitere til åbenhed omkring skatteforhold, vil det hos mange blive læst som et klart signal om, at der er fokus på dette spørgsmål. Helt konkret har vi fra en bestemt virksomhed hørt den reaktion, at hvis de mødes med dette initiativ, vil de seriøst revurdere deres nuværende skattepraksis.

RESSOURCEFORBRUGET HOS KOMMUNEN

Hvad angår ressourceforbruget kan det efter vores opfattelse holdes på et begrænset niveau. Det er klart, at hvis kommunen skulle stå på mål for de oplysninger, virksomhederne leverer, ville opgaven med validering af oplysningerne kunne blive ret krævende, eftersom selskabernes skattepraksis ofte er godt skjult.

Vi anbefaler derfor, at kommunen udtrykkeligt markerer, at oplysningerne på listen står for selskabernes egen regning. Det vil herefter være op til offentligheden at validere informationerne. Der er mange organisationer og institutter, som arbejder med at granske selskabers ansvarlige adfærd.

Derfor vil alene offentliggørelsen af informationerne forventeligt betyde, at nogle (få) firmaer, som benytter skattely, vil afstå fra at byde på opgaver, og at andre firmaer i fremtidige beslutninger om at søge i skattely vil tage i betragtning, at det kan få negativ indflydelse på deres mulighed for at få offentlige opgaver i fremtiden.

Det administrative arbejde kan således begrænses til at oprette listen på kommunens hjemmeside, udsendelse af invitationer til selskaberne i takt med, at de afgiver tilbud eller indgår kontrakt med kommunen (kunne f.eks. indgå som et standardbilag til kontrakterne); iværksætte en procedure til indhentning af selskabernes besvarelser og uploade disse (med mindre man foretrækker at lave et online indlæsningsystem til brug for selskaberne).

Kommunen kan derefter overveje at kommunikere ud til offentligheden om listen og hvad den viser – f.eks. hvor mange der har indgivet /ikke indgivet oplysninger, hvad resultaterne fortæller om skatteforhold hos kommunens leverandører. Det kan også indgå i kommunens rapportering om social ansvarlighed.

NY SKATTELY-LISTE

I forbindelse med ovennævnte leverandørliste overskatteforhold spørges selskaberne, om de er tilstede i et skattely. Kommunen har derfor behov for at kunne definere, hvad der er et skattely.

I pjecen anbefaler vi at bruge det såkaldte Financial Secrecy Index, udarbejdet af den internationale uafhængige organisation Tax Justice Network. Dette index rangerer landene efter hvor effektivt de hjælper rige mennesker med at gemme formuer væk for myndigheder og offentlighed. Denne organisation har netop udgivet en liste over de lande, som især hjælper multinationale selskaber med at undgå skattebetaling¹. Denne liste er således mere velegnet til dette formål. Top-10 på listen står for over halvdelen af al skatteundgåelse i verden.

Landenes score er baseret på en kombination af, hvor effektiv lovgivningen er til at beskytte selskaber mod beskatning, og hvor mange penge, de multinationale selskaber gemmer væk i det enkelte land.

¹ <https://www.taxjustice.net/2019/05/16/corporate-tax-haven-index-2019-press-kit/>

Følgende lande udgør top-10:

1. British Virgin Islands (Britisk territorie)
2. Bermuda (Britisk territorie)
3. Cayman Islands (Britisk territorie)
4. Holland
5. Schweiz
6. Luxembourg
7. Jersey (Britisk kronkoloni)
8. Singapore
9. Bahamas
10. Hong Kong

SKATTEKRAV VED UDBUD

I pjecen 5 skridt... skriver vi, at EU's udbudslovgivning står i vejen for, at kommuner kan stille krav om skatteforhold. Det er den gængse opfattelse blandt juridiske eksperter på området.

Vi er imidlertid kommet i besiddelse af en EU-dom, som fastslår det modsatte: Medlemsstaterne må godt stille krav ved udbud, som går videre end udbudsdirektivets bestemmelser, når blot disse krav hjælper til at styrke konkurrencen og sikre øget gennemsigtighed.

Vi har derfor spurgt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen om, hvad det betyder for mulighederne for at stille krav til skat.

Styrelsen bekræfter, at EU's udbudsdirektiv rummer mulighed for, at kommuner kan stille sådanne krav. Det er dog en betingelse, at den enkelte tilbudsgiver får mulighed for at bevise sin "uskyld", f.eks. at selvom han er tilstede i et skattelyland misbruger han ikke dette til at undgå skattebetaling. Det er således ikke kommunen, der skal bevise, at selskabet unddrager sig skattebetaling.

Styrelsen er dog usikker på, om kommuner vil kunne stille sådanne krav indenfor rammerne af dansk udbudslov, eller om der vil være behov for en ændring af denne lov.

Denne fortolkning kan få afgørende betydning for kommunernes fremtidige mulighed for at gribe ind overfor skattelyselskaber. Det må herefter være op til f.eks. KL og andre at hjælpe kommunerne med at formulere konkrete krav, som er juridisk holdbare, og som samtidig er mulige at administrere.

Udbudsloven står til at blive revideret i det kommende år. Det er en gylden mulighed for at få fastlagt nogle konkrete rammer for, hvordan kommunerne kan stille skattekrav ved udbud.